

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretulu abonamentului:	Pretulu insertiunilor:	Correspondintiele si banii de prenumeratiune
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	sè se adreseze la Redactiunea dela
" " " " jum. anu 2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	„BISERIC'A si SCOL'A“
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu.
" " " " „ j. a. 3 „ 50 „		

Christosu a invietu!

Mintea omenésca aberá in intuncime. Cha-osulu erá terenulu pe care se invertiá necontenitu, fara a produce unu resultatu adevveratu, realu.

Filosofi'a se inaltiasse pana la portile ceriului, dar acolo se oprí, nepotendu strabate se gasésca adevverulu.

Framentandu-se astfeliu mintea se duse la Olimpu. Aici gasesce pre admirabilulu Joe cu fulgerele in mana. Se mira de atotpoternici'a lui carea tiene in frêu universulu. In Olimpu mintea intelvesce pre Minev'a mam'a intieleptiunei, — dar nu se stabileste nici in acestu locu, cà-ci nu dase inca de urmele adevverului cercatu. Din Olimpu mintea apuca màrile ca o sprintena caltetóre, le crucisèza trentita de valuri, apoi éراسi se opresce putinu planuindu o nóua cale, cà-ci sdravenulu marinariu Neptunu nu-i sciá spune decátu despre venturile reci, despre fluxu si refluxu. De aci se cobóra mereu in inim'a pamentului se gasésca acolo tesaurulu cautatu pe suprafatia. Dar Pluto, negru si infioratoriu ca unu monstru, i esie in cale, o intuneca si mai tare cum ar vrea se-i acopere fati'a cu o nópte perpetua. Acum obosita se întórna éراسi spre lumin'a dilei, cum cineva i-ar sioptí cà numai sferele inalte, unde vitiulu nu domnesce, sunt domiciliulu destinatu alu ei. Se urca apoi pe scar'a aceluor sferes, catra ceriu, dar betranulu Uranu, domnulu aceluor locuri, intelnind'o, nu-i sci aretà calea adevverului; elu i vorbesce numai despre sóre, luna, si stele.

Si candu mintea percursese atáta cale plina de fatige, candu omenimea divisata in iudaismu si paganismu trecuse prin tóte peripetiele luptei pentru adevveru, platindu fiacare tributulu necredintiei si rataciriloru sale: éta! fiulu teslariului

se nasce! Lumea se cutremura pe nesciute fara a sentí caus'a acestei metamorfóse.

Se acceptá venirea Messiei, anuciatu de rostulu profetiloru, ca se redice omenimea din nóptea nesciutiei, si se intemeze imperati'a adevveratului Ddieu pe pamentu. Acést'a fú speranti'a promissiunei realisata in Vitleemu!

Isusu, cunoscutu de fiulu Mariei si alu teslariului Iosifu din Nazaretu, invetiandu maestri'a tatalui seu, pana in etate de 30 de ani remase obscuru si retrasu; nimene nu cunoscea misiunea lui divina cà-ci pana aci nu deduse semne despre divinitatea sa decátu odata, candu erá de 12 ani, prin esplicàrile scientifice ale santei scripturi, in biseric'a din Ierusalimu, la serbatórea Pasceloru.

Candu fú de 30 de ani Isusu primesce botezulu, si dupa acést'a, Celu mai mare invetiatoriu incepe activitatea sa publica. Prin cuventu si faptu, Isusu Christosu demustra naintea popóloru chiamarea sa dumnedieésca. Intre multe suferintie si insulte din partea conationaliloru sei Christosu predicà imperati'a lui Ddieu pre pamentu, intemeiandu biseric'a crestina pe cele trei petri: *credinti'a, speranti'a si amórea*.

Proclamarea imperatiei lui Ddieu resfirá intunecimea mintii, pecatulu rosí de lumin'a adevverului divinu, ér moralulu crestianu prinse rade-cini potefice in inimile societáti omenesci.

Si chiar acestu faptu, resultatulu activitáti divine alui Christosu, atrase ur'a fariseiloru, cari agitau poporulu contra lui; ér mai tardiu, dupa invierea lui Lazaru din Vitani'a, hotaríra se-lu prinda si se-lu omóre. Cum? Indicie de crime nu aveau contra lui, nici motive pe care si-ar poté intemeiá intentiunea négra d'a-lu ucide. De alta parte, planuitorii ucideri se temeau de furi'a poporului carele primise si urmá acum invetiaturiloru lui celoru sublime si salvatórie.

Dar Satan'a neadormitulua lucra fara obosire. Elu sémana, si pecatulu renasce in inim'a lui Juda. Fariseii si carturarii, adunati la arhieruulu Caiafa concepura planulu punendu sorti pe capulu lui Christosu: 30 de arginti. Multi, nu-lu cunosceau, si ca se-lu póta prinde securu dederu premiulu de 30 de arginti. Nu cutezá nimene se s'apropia de persón'a lui. Inse argintulu orbesce, si astfeliu lucirea argintului orbi si sufletulu lui Juda. Invetiacelu alu lui Christosu elu imbraca hain'a tradarii celei mai infame, si privindu inca odata lucirea celoru 30 de arginti Juda in fruntea ostasiloru armati intra in gradin'a Ghetsimanei unde Christosu se aflá in stare de rugatiune. O sarutare fú semnulu sataniculu Juda, ostasii punu man'a pe Christosu si-lu prindu ca pre unu criminalu. Oh! tu sarutare mersiava, tu sementia udata de manele diavolesci ale Satanei, in florita si culésa de mani sacrilege in gradin'a pecatului, apoi impartasita de buzele spurcate ale Iscarioteanului!

Dar ostasii nu-i dau pace, ci fideli missiunei loru ilu ducu la arhieruulu Anna unde-lu asceptau numerosii dusmanii. Acestia ilu intreba, elu raspunde ca unu Ddieu, toti se mira de capacitatea lui supranaturala. In urma ilu acusa la Pilatu guvernatorele Iudeei, cà: „Isusu a luatu numele de Christosu si de Messia, de fiiu alu lui Ddieu si de imperatu alu Iudeiloru.“ Pilatu neaflandu-lu culpabilu isi spéla manile, tramite pre Christosu la Irodu principele Galileei in care provincia se aflá Nazaretulu, domiciliulu parintiloru naturali ai salvatoriului. Irodu, ca se-lu insulte si mai tare ilu retramise la Pilatu. Cine ar mai ff creditu se nu fia absolvatu? Nu!, — cà-ci vointi'a carturariloru si fariseiloru trebuia se-si primésca coron'a stropita cu sangele nevinovatu alu adeverului pogoritu din ceriu si incarnatu sub titlulu: fiiulu Mariei si alu lui Iosifu. Ddieu in foma de omu trebuia se mantuésca omenimea decadiuta in pecatulu stramosiescu si prin acést'a in întunereculu órbei nesciintie, in care se svercolise atâta tîmpu spre a scapá de totala nimicire.

Dar éta cei 20 de judecatori constituescu areopagulu. Optu dintre ei votéza se piérdia pre Christosu, cincii insi nu voescu dar nici nu sustienu absolvarea, ceialalti 7 judecatori se pronuntia pentru nevinovati'a lui Christosu. In urma, Satan'a invinge a dóu'a óra, si sufletulu si inim'a celoru 5 judecatori votéza cu cei 8 declarati pentru mórte. Astfeliu justiti'a cea mai urita, cea mai infama, enuncia sententi'a de mórte alui Christosu, ér Pilatu o publica dandu ordonanti'a rusinei spiritului omenescu: cum se póte pre Christosu prin orasiu, spre scandalisarea ómeniloru si alui Ddieu, imbracatu in porfire

mintiunóse, portandu crucea dreptu supliciu pentru cele predicate de densulu, — si apoi se-lu res-tignéscu pe cruce in muntele Golgotei, pe movi'a Calvari'a de unde se-lu véda toti si se se mire.

Câteva minute inca, si éta fiiulu lui Ddieu intinsu pe cruce, si ca se fia rusinea deplina e pusu intre 2 talhari spre ouórea poporului evrescu! Priviti crestini la densulu! Elu póta pe capu cununa de spini ca lauri pentru predicarea moralului evangelicu; manile lui sunt intinse in dóue párti ale lunei, pentru cà a vestitu imperati'a lui Ddieu. Cuiele din manile si picioarele lui sunt batute afundu pentrucà acelasi a stabilitu si plantatu afundu lumin'a in sufletulu omului. Din cóstea lui curge sange si apa — fiindu inpunsu de sulitie ascutite — pentru ca se fia resbunate cuventulu si tapt'a, semnele si fortiele lucrării lui divine. Christosu e adaptu cu ocetu ca se se resplatésca mierea cursa de pe buzele lui pline de ambrosi'a cuventului Celui ce l'a tramisu in lume! Corpulu lui Christosu e batutu cutrestia ca recompensa pentru vindecarea bolnaviloru operata de densulu! O! Dómne aibi indurare de aceia pentru cari suferisi atâtea insulte, umiliri, pericole, si, ca de incoronare — mórtea!

Dar salvarea omenimei mai cerea unu actu, ca se convinga lumea despre missiunea divina alui Christosu. Pironitu pe cruce Elu stete dela ór'a 6—9., (dupa calculu nostru dela médiu pana la siese óre sér'a) apoi dandu-si sufletulu in manile Tatalui seu cerescu fú pusu in momentu de Iosifu si Nicodimu. Ateia dí dupa acestu somnu ce parea judeiloru a fi vecinicu: fiiulu lui Ddieu, celu pururea vecinicu si nemuritoriu dupa Ddieire, reapare ca unu atotu puternicu, plinu de marire, resturnandu piétr'a momentului in care erá pusu si pazitu de sentinele. In auror'a alba a deminetii glasuri pióse strigau cu veselie: „Christosu a inviétu!“ Unii credeau, surprinsi de cea mai mare minune, altii dubitau cuprinsi de spaima nemarginita. Inse voi'a lui Ddieu, mai puternica decâtu totu ce vedemu pe ceriu si pamentu se aréta de nou prin inviere spre a demustrá cà nimene nu se póte asemená cu fiinti'a suprema.

Creatoriule sublime! de optusprediece seculi si jumetate biseric'a fundata de Christosu fiiulu Teu serbatorescu intemeierea imperati'e tale pre pamentu, mintea omului eliberata de nesciintia plutesce in lumina, inim'a imbracata in vestmentulu virtutei uresce pecatulu, ér milióne de gure, cantandu Osana Celui venitu intru numele Domnului, se saluta cu iubire la diu'a Pasciloru: „Christosu a inviétu!“

Acésta di marétia, diu'a invierii si serbarea ei are o deosebita importantia pentru poporul romanu. Viéti'a lui plina de martiragiu detoresce salvarea sa numai credintiei neclatite catra evangeli'a lui Christosu. Inarmatu cu adeveturile evanghelice, aderinte puternicu alu crestinismului, poporul romanu trecu prin vigeliile cele mai furtunóse, si éta-lu astadi incungiuratu de darurile isvorite din credinti'a sa nestramutata.

Pasiesce si de aci nainte, iubitu poporu romanu, resolutu spre viitoriu, armatu cu virtutile crestinismului ce te conservara atátia seculi, ér astadi, la aniversarea unei mii optu sute patru dieci si optu de ani dela invierea mantuitorului venitii „romani din patru anghiuiri“, luati pe voi hain'a celei mai perfecte morale dicendu: „fratiloru“! si celoru ce ne urescu pre noi, — si spre glorificarea acestei perfectiuni morale se strigámu salutandu-ne fratiesce cu o voce si o anima: „Christosu a invietu“!!

Atanasiu Tuducescu.

Santele Pasci.

Septeman'a patimiloru si a mortii divinului nostru rescumparatoriu este urmata in mediatu de gloriós'a si stralucita diu'a invierii lui din momentu. Acésta numita si santa di, este diu'a multu asteptata, diu'a solemna, in care umilitiile se schimba in triumfu, intristarea intru bucurie, amaratiunea intru dulcétia!

Diu'a invierii Domnului se numesce in genere diua de „Pasci,“ cuventu ebraicu, care in limb'a nóstra insemnéza *trecere*. Astfelu numiau judeii serbatórea cea mai principala aloru, instituita pentru amintirea eliberarii loru din robia lui Faraonu si trecerea din Egipetu in pamentulu Canaanului. Acestu evenimentu ilu serbau israelitii sub numirea de „Pasci“ in lun'a lui Nisam care cade odata cu Aprilu, dupa calendariulu nostru.

Mantuitorulu lumei alesese, pentru incoronarea gloriosului actu alu rescumpararii omenesci, togmai timpulu Pasciloru jidovesci, care erau numai umbra si preinchipuirea Pasciloru crestine. Cáci daca Pascile jidovesci erau trecerea israelitiloru din selavi'a Faraonica in pamantulu Canaanului, apoi Pascile crestinesci sunt mai multu: trecerea lui Iisus Christos din mórte la inviere; ér pentru crestini ele sunt trecerea dela pecatu la gratie, dela viéti'a trecatóre la eternitate! „Pascile Domnului Pascile, cà din mórte la viétia si de pre pamentu la ceriu, Christosu Ddiu ne-a trecut pre noi“. „In mórtea lui Christos, dice S. Leone celu Mare, este adevuratulu si singurulu sacrificiu, prin care a scosu elu nu vre-

unu poporu de sub stapani'a lui Faraonu, ci din captivitatea diavolului a eliberatu tóta lumea! 1)

Inceputulu acestei serbatori in biseric'a crestina datéza inca din timpulu Apostoliloru. Istoriografulu Eusebiu ni-a pastratu o scrisóre alui Iriueu, episcopulu Lionului, adresata lui Victoru episcopulu Romei, in care se arata, cà Santulu Policarpu episcopulu Smirnei, facuse lui Anicetu, († 168) episcopulu Romei declaratiunea de-a fi serbatu odata Pascile impreuna cu Santulu apostolu si evangelistu Ioanu. De aceea parinti bisericiei punu santele Pasci de cea d'antaiu serbatóre crestina si o deosebescu de alte serbatori pria celea mai frumóse epitete, numindu-o: „im-peratésa si serbatórea serbatoriloru.“ 2)

Crestinii serbau toti, micu si mare, tineri si betrani, cu cea mai mare veselie si pietate crestinesca diu'a Pasciloru. In nóptea de Sambatata spre Dumineca ei iluminau tóte bisericile, locuintiele loru si tóte stradele in modulu celu mai pomposu. Veseli'a Pasciloru tienea optu dile de-a rendulu, adeca pana in dominec'a urmatóre, si se manifestá in servitiulu divin de tóte dilele, si in faptele caritatii crestine! In timpurile vechi, cu ocasiunea acestei serbatori imperatorii Romani eliberau pre cei captivi din inchisorile loru, interdiceau tóte petrecerile publice ori private, si ordonau repausu si-o solemnitate generala in totu imperiulu. 3)

Dar, desi biseric'a crestina a serbatu dela inceputu serbatórea Pasciloru, in privinti'a timpului in sa esistau unele diferentii deja in bisericile primitive, cari mai apoi au provocatu nisce controverse fórté animate. Unele biserici din Asia mica, provocandu-se la esemplulu s. apostulu Ioanu, serbau Pascile deodata cu judei in 14 Nisam, ori in ce di ar cadé acest'a, precandu celelalte biserici urmau practic'a romana serbandu Pascile in Duminec'a ce urmá dupa lun'a plina de primavéra. In fine conciliulu ecumenicu din Niceea, curmandu aceste controverse, decisa, ca Pascile se se serbeze totdeuna in duminec'a ce urméza dupa antai'a luna plina a equinoctiului de primavera, care s'a statoritu pentru totdeuna pe 21 Martiu; ér decumva Pascile judeiloru ar cadé in acésta dumineca, atunci Pascile crestine se se serbeze in duminec'a proxima urmatóre. Fiind astfelu terminulu dilei de Pasci pusu in legatura cu schimbarile lunei, si in specialu cu timpulu primei luni pline, care se schimba din anu in anu, este prea naturalu, cà si diu'a Pasciloru se stramuta din anu in anu, cadiendu aci mai timpuriu aci mai tardiu. —

1) S. Leo M. serm. 60 de Pass. Dom.

2) S. Grig. Nazianz. orat. 19. ad Inlian. id. orat. 45 in sanct. Pasahe.

3) Vedi „Biseric'a si Scól'a“ nr. trecut.

Actulu celu d'antaiu si mai semnificativu, cu care se incepe servitiulu divin in diu'a Pas-ciloru este procesiunea invierei, ce se sever-siesce la incunjurarea bisericeii, care nu este alta decat glorificarea lui Iisus, celu invietu din morti, si marturisirea publica pentru divinitatea lui. Acésta ceremonie frumósa biseric'a ortodoxa o sever-siesce desu de diminétia in diu'a de Pasci, precandu unele biserici apusene, precumu celea din Ungari'a si Germani'a o sever-siescu Sam-bata sér'a. Biseric'a ortodoxa urméza dar si aci invetiaturei evangelice; càci desi evangelistii nu anumescu ór'a in care a inviatu Domnulu din mormentu, totusi aflamu destule indicii la densii pentru a pune timpulu invieri lui, dupa mediulu nopti, spre diorile duminecei, si astfelu a sever-si procesiunea invierei in auror'a diminétii sante-loru Pasci. „Fórte de diminétia intr'una din sambete au venitú la mormentu etc. dice evang. Marco.⁴⁾ Totu asemenea si Luca: „Intruna din sambete la manecare adenca au venitú la mormentu aducandu miresmele . . . si au aflu-piatr'a resturnata de pre mormentu etc.“⁵⁾ Deunde, resultá, cà, prin cuventulu „*una*“ ori vom intie-lege diu'a prima a septamenei ori diu'a ce ur-méza dupa Sambata, in amendoue casurile insémna di de dumineca. „Una din Sambate, dice Fericitulu Augustinu, este aceea pre care crestinii o numescu acum diu'a duminecei, pentru invierea Domnului.“⁶⁾

Unu obicei crestinesc forte vechiu, pastratu si pana astadi in biseric'a nóstra, este acel'a dupa care in diu'a de Pasci se bine cuventa mancarile crestineloru, mai cu séma carnea, casiulu si óuele. Urmandu esemplulu apostoliloru, crestinii nainte de-a se pune la mancare si-faceau rugatiuni.⁷⁾ Despre acést'a datina pietósa marturisesce Apologetulu Tertulian, dicand: „Nu se siede la més'a pana se face mai antaiu rugatiune catra Ddieu.“⁸⁾ Dar fiind cà puterea de-a bine-cuventá si a santí apartiene oficiulu preotiescu, urméza cà crestinii binecuventau si santiau casele si mancarile lor prin asistinti'a preotiloru, si acést'a o faceau ei cu deosebire in diu'a sante-loru Pasci. S. Grigoriu Nazianzanulu amintesce, cà elu a datu mamei sale, fiind bolnava, „pane binecuventata si insemnata cu semnu crucei!“⁹⁾

Sant'a nóstra biserica urméza a santí mancarile de carne, casiulu si óuele in diu'a de Pasci, pentru solitudinea sa de maica ingri-gitóre pentru fii sei. Ea santiesce mancarilé: spre a aratá, cà acum, dupa sfersirea santului si marelui postu, éراسi suntem liberi de o mancá tot felulu de alimente; prin santirea mancar-

loru ea tinde mai de parte a ne impune curati-rea si sanctificarea nóstra interna, si a ne aduce aminte cà bunastarea nóstra temporala avemu a-o multiamí divinului salvatoriu alu lumei!

Din carnuri, cu preferintia erá datina de-a binecuventá si a santí friptur'a de miel, spre adu-cerea aminte de mielulu pascalu alu judeiloru, din care mancau ei intru amintirea si serbarea eliberarei loru din robí'a lui Faraonu, si care in sensu crestinu este amintirea Mielului nevinovatu, care s'a junghiatu pentru noi, dupa cuvintele apostolului, dela intemeierea lumei¹⁰⁾

In fine santirea óueleru are mai multe sem-nificatiuni. Oulu nainte de tóte este simbolulu invierei lui Christosu; càci precum in interiorulu-oului se desvolta viéti'a si puiulu ese din elu spar-gandu coj'a lui, asia si Christosu rumpandu co-perisiulu sicriului, in care erá pusu, a esitu cu glorie din mormentu. Este inca si simbolulu spe-rantiei si a renascerei nóstre. Astfelu ilu esplica Fer. Augustinu: „Speranti'a mi se pare mie se asemena cu oulu, càci precum speranti'a este unu lucru inca nerealisatu, asia si oulu desi este ceva, totusi nu este inca puiu.“¹¹⁾

Biseric'a dar, ca se ne aduca aminte de invierea Domnului, care este cardinal'a dogma a credintiei nóstre, ea in totu anulu santiesce óue in diu'a de Pasci. Vapsirea óueloru de Pasci in colóre rosie are de asemenea mai multe sem-nificatiuni. Eliu Lampridiu istorisesce cà, in diu'a nascerei lui Alecsandru Severu, o gaina ouase unu ou rosu. Parintii au esplicatu acést'a ca unu semnu bunu pentru fiulu lor, cà adeca va de-veni imperatu. Fiind in sa, cà dupa unu timpu óre care, elu a devenitu in adeveru imperatu, de atunci incepura unii a esplicá oulu rosu ca simbolu alu norocului, si amicii in semnu de gratulatiune donau unii la altii óue vapsite in colóre rosie, precumu facu si astadi la santele Pasci. In sensu bisericescu in sa, oulu rosu este simbo-lulu imperatiei ceresci care ni-a castigatu Iisus Christosu prin gloriós'a invierea sa din morti. Colóre rosie a oului se repórta in specialu la pretiosulu si scumpu sangele lui Christosu versatu, din amórea sa nemarginita, pentru genulu omenescu.

Asiadar, fiindcá invierea lui Christosu, dupa invetiatur'a apostolului, este dogm'a fundamentala a credintiei nóstre, este garanti'a invierei si is-vorulu mangaierei nóstre in tóte vicisitudinile vietii pamentene, cu dreptu cuventu putemu es-clamá in acésta di de bucurie si de sperantia pentru noi: „Acést'a este diu'a carea o-a facut Domnulu, se ne bucuramu si se ne veselimu intr'ensa“!¹²⁾

V. V.

4) Cap. 16. 2. 5) Luca 24. 1. 2. 6) Aug. Tract. 120 in Joan. 7) Fapt. apost. 27. 35. 8) Apoc. c. 39. 9) S. Grig. Nazianz. Orat. 18 funebr. in Patr.

10) Apoc. 13. 8. 11) Aug. serm. 105. 12) P. s. 117. v. 24.

Ne trebuie o catedra noua.

(Continuare si fine.)

Dar nainte de ce m'asiu pronuntia meritorialu despre aceste recerintie, se vedemu cum stamu cu propunerea religiunei, etc.? Parintele protopresbiteru tractualu alu Beiusiului, totodata si parochulu comunei bisericesci gr. or. pe langa aceste doue oficie e incredintiatu si cu propunerea religiunei in 8 clase gimnasiale si 2 normale la celu putienu 100—120 de elevi gr. or. in fiecare anu. Asia a fostu in trecut, asia e si astadi. Celalalte apartinetorie studiului religiunei inca ar trebui se le indeplinésca catichetulu. Cá se póta corespunde atátoru chiamári — ori cine ar ocupá postulu de protopresbiteru tractualu ar trebui se fia omu extraordinariu; dar nici, in acestu casu nu ar poté satisfice acceptárilor, cá-ci activitatea omenésca e marginita de poterile spirituali si fizice ale individului, si unulu nu póte lucrá cátu doi séu mai multi candu dela ori-care directiune in care lucra se ascépta acelasi resultatu corespundietoriu.

Si intr'adeveru resultatu corespundietoriu pof-timu dela catichetulu unei tenerimi numeróse de 100—120 de invetiacei. Pentru ce? Pentru cá deodata cu instructiunea si educatiunea profana a tenerimei voimu se-i dámu si o educatiune religiósá fara de care cele dantaiu sunt lipsite de fructe bune pentru individualitatea omului si prin acést'a pentru societatea intréga. Dar mai multu, educatiunei religióse trebuie se-i facemu locu in prim'a linia, se-i lasamu terenu mai largu, cá astfelu de o parte se-i procure omului fericirea temporalá si se-lu prepare pentru ceea eterna, ér de alta parte, educatiunea se póta lucrá cu energia spre a presentá pre adeveratulu omu dupa chipulu si asemenarea lui Ddieu. Desi are atáta valóre si importantia educatiunea religiósá, totusi propunerea religiunei, incepandu dela prim'a catechesa in scólele elementarie, la noi este cea mai neglésa. Dovéda despre acést'a: órele cele putiene in ordulu prelegeriloru, lips'a de catecheti si de catechesári regulate. Propunerea religiunei incéta cu absolvirea gimnasiului ori a celorlalte scóle medie, casi cum individulu care apuca o cariera, speciala, spre a-si castigá pe aceea órecandu pana de tóte dilele, n'ar mai avé trebuintia de religiune in cursulu studiiloru sale superióre si in viitoriulu barbatiei; asia se vede, ca susceperea sentieminteloru religióse este marginita la inimile virgine ale tenerimei.

Se cultivámu dar cu iubire si neintreruptu acele gradini si flori numite inimi si sentieminte, se semenamu in ele sementi'a in veci roditóre a religiunei!

Incátu privesce aplicarea celoru dise deosebitu pre tenerimea romana gr. or. dela gimnasiulu de Beiusiu, si referintiele ei despre cari amu vorbitu, — dupa parerea mea, propunerea religiunei in modu corespundietoriu, si asia s'ar poté schimbá si regulá bine si definitivu daca la acelu gimnasiu s'ar sistemisá fara amenare o catedra profesoralá, dotata cum se cuvine pentru propunerea religiunei gr. or. exortarea in Domineci si serbatori, instruarea cantari-lóru bisericesci si teneria regulata a servitiului divin in tóte dilele, deminétia nainte de prelegere. Celalalte referintie secundarie, avendu deja unu profesor de religiune, prin o recercare oficiósá si o contielegere buna inca se potu regulá usioru in acelasi timp.

Suntemu in ajunulu sesiunei sinodului epar-chialu. Acésta cestiune, — ori prin reportulu senatului scolariu dela Consistoriulu eparchialu din Oradea-mare, ori in forma de propunere din partea cutarui membru sinodalu s'ar poté insinuá pentru desbatere si decidere meritoriala, de odata cu stabilirea bugeteloru pe 1881.

Va dice inse cineva cá dotatiunea profesorului ce ar ocupá catedr'a religiunei gr. or. trebuie se fia in sarcin'a fondului gimnasialu, cá-ci daca religiunea e studiu obligatu casi celelalte studie de invetiamentu, si daca contingentulu tenerimei studiósé din gimnasiulu de Beiusiu ilu da pe jumetate tenerimea gr. or. in acestu casu precum celelalte catedre, asia si catedr'a studiului religiunei ar trebui se o doteze fondulu gimnasialu. Acést'a ar fi parerea mea daca gimnasiulu n'ar fi o scóla media confessionala, si daca in prim'a linia n'amu fi noi chiamati a grigi de educatiunea religiósá a tenerimei nóstre in spiritulu confessiunei carei apartinemu.

Prin urmare, ingrigindu-ne d'a sistemisá o catedra profesoralá cu unu individu aptu, pentru propunerea religiunei, a cantariloru bisericesci, si pentru teneria regulata a servitiului divin de deminétia, — trebuie se ne ingrigimu si de dotatiunea corespundietóre a atáruu individu. Consistoriulu eparchialu oradanu ar avé acésta sarcina, adeca ca pentru scopulu disu se prelimineze in bugetulu seu o suma de 800 fl. — 1000 fl. si pe langa propunere recomandatóre se céra aprobarea Sinodului eparchialu. Dar fiindcá tenerimea gr. or. dela gimnasiulu de Beiusiu e mai tóta (afara de putieni insi din archidieceasa si din eparchi'a Caransebesiului) nascuta in dieces'a Aradului pe teritoriulu Consistorieloru: aradanu si oradanu, — nu s'ar face nedreptate daca sum'a menita pentru dotarea profesorului de religiune s'ar luá egalu in bugetulu ambeleru Consistorie eparchiali, mai alesu si pentru aceea cá banii intrebuintiati spre acestu scopu s'ar erogá desiguru din ajutoriulu anualu dela statu.

In acést'a, si numai in acést'a forma credu eu possibilá regularea referintieloru tenerimei romane gr. or. dela gimnasiulu din Beiusiu. Venerabiliu Parinti conscrisi ai sinodului eparchialu aradanu au dreptulu si chiamarea de-a realisá scopulu. Fia, ca bunavointi'a Loru catra tenerime si amórea ce o nutrescu pentru religiunea ortodoxa se ajunga cátu mai curundu încoronate de succesu!

Atanasiu Tuducescu.

Din lucrarile academiei romane.

Pana ce vomu presentá cetitoriloru nostri unu raportu detaiatu despre lucrarile academiei romane, insemnamu deocamdata ca acadami'a, sub presiedinti'a Maiestatii sale, Regele Carolu I. a terminatu desbaterile asupra proiectului de ortografia, discutanduse daca diftongii: *ea* si *oa* trebuiescu scrisi cu *é* si *ó*, séu prin doue vocale *ea* si *oa*, o cestiune, care remasese neresolvita din sesiunea anului trecut.

Dupa ore cari desbateri, la cari au luat parte dnii Urechia, Quintescu, Hasdeu, Negruzi, Babesiu, Roman, Maiorescu si Odobescu, academi'a a primitu propunerea ca acesti diftongi sa se scrie pretutindenea cu *é* ei *ó* afara de casulu caudu constituiescu o forma

flesionara, ca la imperfectu (facea, mergea, vedea:) Dupa aceste, punendu-se la votu proiectulu in totalu a fost primitu de academia.

Acestu proiectu de ortografie, care se elaborase in sesiunea academiei din anulu trecut, ca rezultatulu unui compromisu intre etimologisti si fonetisti, inclina mai multu spre fonetismu. Elu admite semnele, nu primesce duplicatiunile, decatu in vorbele compuse, unde se simtu chiaru in pronunsiare.

Academi'a a conferitu in sesiunea actuala trei premii, ca recompensa pentru celea mai bune opere literare, si anume: Marele premiu Herescu de 12.000 lei a fost decernatu Dluui V. Alecsandri pentru „Despot-Voda; premiulu Lazar de 5000 lei Dluui P. S. Aurelianu pentru oper'a sa „Ti'era N'ost'ra“; premiulu Eliade de 5000 lei Dluui V. P. Hasdeu pentru oper'a sa „Linguistica romana.“ Afara de aceste mai erau admise la concursu si alte trei opere si anume ale Dloru G. Meitani, Cihac si dr. Istrati.

Aflamu cu bucurie, ca intr'un'a din siedintiele academiei, eruditulu prelatu alu bisericii romane ortodoxe, Preasantitulu Episcopu Melchisedecu, a prezentatu o lucrare a sa in limb'a romana sub titlulu: „O colectiune de predici de ale Santului Ioanu Chrisostoru, combinate si aranjate dupa daminecile si serbatorile anuale de Dr. C. I. Hefele, profesor de Theologie la Tübingen.“ In adeveru este timpulu supremu ca, barbatii nostri de-o cultura theologica mai inalta, se ocupe seriosu de studiulu si traducerea classiciloru bisericii ortodoxe, fora a caroru cunoscintie este imposibilu a dá clerului cultur'a trebuintioasa in art'a predicarei cuventuluu divin.

D i v e r s e .

* **Himen.** Domnulu Dr. Georgiu Vuia, profesor de higiena la institutulu nostru pedagogico-teologicu si medicu practicu in Aradu a incredintiatu pre domnisiór'a Livi'a Maniu din Oraviti'a. Ddiu se-i binecuvinteze cu darurile sale cele bogate!

* **Adunari si conferintie in Arad.** Joi, (16 Aprile) dupa S. Pasci, reuniunea invetiatoriloru, din dieces'a Aradului, va tiené adunare generala in sal'a institutulu pedagogicu din Arad. Vineri, (17 Aprile) dupa S. Pasci se va tiené consistoriu plenariu pentru alegerea de protopopu alu Totvaradiei, precum si pentru esaminarea si inchiarea lucrariloru consistoriale, ce se voru presentá sinoduluu eparchialu, care se va intruni conform dispusetiuniloru „statutuluu organicu“ pe Duminec'a Tomei (19 April. st. v.) in catedral'a din Aradu. Luni in 20 Aprile st. v. se va tiené adunarea generala a „Asociatiunei nationale aradane pentru cultur'a poporuluu romanu.“

* **In interesulu moraluluu publicu** aflamu in jurnalele din capitala, ca Preas. Sa Episcopulu gr. cath. din Oradea-mare, cum si comitatulu Clusiuului, au adresatu cate unu memorandu catra ministeriulu de interne, cerendu de urgentia, ca se iee dispusetiunile trebuintioase pentru sterpirea concubinateloru, ce amenintia moraluluu publicu.

* **Statistic'a sinucidiuluu.** Directorulu institutulu de alienati din Itali'a, Dlu Morelli, constata intr'o opera a sa „Il suicidio“ pe temeulu a 300,000

casuri concrete, ca sinuciderile suntu mai dese primaver'a, din caus'a schimbariloru climatice, si mai rare suut ver'a. In Europa mai inclinati sunt spre sinucidere omenii de rass'a arica, cu parulu blondu, cu deosebire nemtii, si mai pucinu inclinati sunt ómenii de rass'a romana (latina). Dupa religiune ordinea este urmatórea: protestantii, ovreii, catolicii (aci se intielegu si ortodoxii) si in urma mahomedanii. Va se dica celea mai multe casuri de sinucidere se intempla la protestantii, si celea mai pucine la mahomedanii.

* **Agitari antisemite.** Organulu antisemiticu „Deutsches Tageblatt“ anuncia ca principelul Bismark s'a predatu o petitiune pentru restringerea drepturiloru ovreiloru. Petiti'a pórtá 255,000 de subscrieri.

* **Unu respunsu.** Unu dnu abonentu alu nostru ne intréba, ca ce tienemu despre asigurarea vietii pentru casulu mortii? si ca bine este ca se-se asiguraze cineva la prim'a societate de asiguratiune magiara? La acést'a respundemu, ca asigurarea vietii pentru casulu mortii ar trebui se fia prim'a ingrigire a fiacarui capu de familia, cu atât mai veros, ca binele si asigurarea urmatoriloru sei trebuie se o aiba omuluu totdeuna in vedere. Astfelia asigurarea vietii este celu mai bunu donu, ce-lu póte dá cineva familiei sale. Ceea ce privesce garanti'a, ce o ofere in acésta privintia societatea de asigurare prima generala magiara (első magyar általános biztosító társaság) notámu, ca dupa cumu suntemu informati, acésta societate ofera destula garantia, si face asiguratiune in conditiuni avantagióse.

* **Poporatiunea pamentuluu.** D Behm, vestitululu geografu germanu, si d. Wagner, profesor de geografie la Universitatea din Koenigsberg, publicara nu de multu a VI-a editiune din insemnat'a loru lucrare asupra poporatiunii globuluu: Die Bevölkerung der Erde. — Dam cititoriloru nostri unu resumatu, pe care 'lu imprumutamu din diarulu *La Croix-rouge*. De la publicarea editiunei a V-a in cóce, s'a facutu recensmentulu poporatiunii in deosebite tieri si anume: In Ispania (1877); in Portugalia (1878); in Grecia, in Rusia si in Herzegovina (1879); in noua Zelanda (1878); in noua Caledonie, Marquise si in Tatiisi (1876); in insulele Saudwich (1878); in Senegalu (1878); in insulele Canare (1878); in San-Salvadoru (1878), in Guyana franceza (1877) si si in Peru (1876). Resultate generale asupra poporatiunii, s'au obtinutu si intru cât privesce pe Danemarca si Ducatulu Lichtenstein. De si s'a publicatu unu mare numeru de date, luatulu dupa ultimuluu censu alu Stateloru-Unite, totusi ele n'au fostu utilizate de d. Behm si Wagner, de óre ce aceste date nu erau oficiale. Déru d. Nessmanu din Hamburg, intr'o escelinte prefatia, a facutu istoriculu tutuloru recensmenteloru cari au avutu locu in deosebitele tieri pana la inceputulu anului 1880. Tierile in care nu s'a facutu de cât unu singuru recensmentu, suntu: Tóte republicile din Sudulu Americi, afara de Chili; tierile in care nu se facuse recensmentu inainte de 1853 sunt: Austria, Italia, Ispania, Portugalia, Algeria, Australia si provinciile englese din sudulu Africeii. Dupa datele cele mai recente, Europa numera 315,929,000 de locuitori; Asia, 834,707,000; Africa, 205,679,000; America. 95,495,000; Australia si Polynesia 4,031,000; Regiunile polare, 32,000; cea ce da ca totalu pentru locuitorii pamentuluu cifra de

1,455,923, 500, adica o sporire de 16,778,000 locuitori, comparandu resultulu ultimului recensementu cu resultatulu recensementului facutu acum 22 de luni candu s'a tiparitu ultima editiune a operei de care este vorba.

„Rom“

Socota *)

despre banii incassati la balulu romanu ce s'a arangiatu in Aradu, 5/17 Febr. 1881, pentru „Asociatiunea nationala in Aradu pentru cultur'a poporului romanu.“

I. Suprasolviri.

Pré Santi'a Sa Dlu Episcopu Ioanu Metianu 10 fl.; Pré cuv. Sa Corneliu Jifcoviciu, prepositulu monastirei Bodrogu 10 fl.; Domnii: Ternay Ernő 16 fl.; Dr. At. Siandoru 4 fl.; Lazaru Ionescu, adv. 5 fl.; Petru Popoviciu prof. 4 fl.; Al. Gavra 2 fl.; G. Dogariu 6 fl.; G. Purcariu 1 fl.; I. Bercianu 1 fl.; I. Belesiu, adv. 1 fl.; I. Cociuba 3 fl.; Gr. Venteru 1 fl.; E. Misiciu 1 fl.; Stancoviciu 2 fl.; G. Vasileviciu 1 fl.; P. Florescu 1.; P. Florescu jun. 1 fl.; I. Popoviciu Deseanu, adv. 6 fl.; Campeanu, adv. 1 fl.; D. Bonciu 1. fl.; I. Harkányi 8 fl.; L. Tiszti 1 fl.; Dr. I. Darányi 5 fl.; I. Botto 1 fl.; C. Kornay 2. fl. toti din Aradu. Sigis. Popoviciu, Karczag 5 fl. Dim. Tamasdanu, Curticiu 1 fl. Stef. Novacu, Pecica 1 fl. Stef. Tamasdanu, Pecica 1 fl. Radneanu 1 fl. T. Pacatianu, Jadani 3 fl. Traianu Ribarovicu 3. fl. Nic. Bogdanu, San-Miclosiu 1 fl. Ioanu Mladinu 2 fl. Moise Boesianu, Curticiu 1 fl. Stef. Ioanescu 1 fl. Ant. Caracioni 1 fl. Ioanu Russu 1 fl. D. Bugariu 1 fl. Dr. Aur. Maniu, Oravitia 1 fl. Al. Popoviciu San-Anna 1 fl. Al. Molnaru 1 fl. Stef. Popoviciu 1 fl. Sierbanu, adv. 1 fl. Teodoru Papp, Comlosiu 2 fl. Georgiu Cratiunescu, Belintiu 2 fl. Vas. Belesiu, Totvaradia 1 fl. Valeriu Popu, Jebeliu 1 fl. Moise Mladinu, Curticiu 2 fl. Teodor Stanu, Cherechiu 4 fl. Filaretu Musta, Caransebesiu 3 fl. Dlu Kripp, Pecica 1 fl.

II. Colecte.

List'a Nru. I. Colectante: Dlu Petru Ionasiu, archiv. consist in Oradea mare.

Ieroteiu Belesiu, vicariu eppescu 5 fl.; N. Vulcanu, canonicu gr. cath. 2 fl.; Ios. Vulcanu, redactoru 1 fl.; Teodoru Kövári, canonicu gr. cath. 2 fl.; Ioanu Kuuk, can. gr. cat. 1 fl.; Ios. Erdelyi, adv. 2 fl.; Sim. Bica, ppopulu Oradii 3 fl.; Gavriilu Netyo, protppolu Luncei 2 fl.; Petru Suci, as. ref. const. 2 fl.; N. Zigre. adv. secret. const. 3 fl. G. Horvath, preotu in Oradea 50 cr.; Mihaiu Popescu not. in Lazuri 1 fl.; I. Glitie not. in Vadu 1 fl.; Sylviu Rezeiu, secret. eppescu, 2 fl.; Paulu Vela, canonicu a latere 5 fl.; Petru Elenesiu, invetiatoriu in Sannicolau rom. 1 fl.; I. Tiforu, parochu, ases. cons. in Girisiu 2 fl.; Vasiliu Damsia, preotu 50 cr.; Pavelu Bodea, preotu in Alparea 50 cr. I. Gherlanu notariu in Osiorheiu 1 fl.; Iosifu Vesa, preotu, ass. const. in Ineu 1 fl.; Elia Bochisiu, invetiat. ass.

consist. 1 fl.; Stefanu Jurcutiu, preotu in Bicaciu 50 cr.; I. Teoreanu, preotu in Madarasu 1 fl.; Ponoranu 1 fl.; Teodoru Filipu, adm. protppescu alu Pestesiului 2 fl.; Aless. Filipu, notariu in Lugosiu inf. 1 fl.; I. Buna, cand. de adv. 1 fl.; N. Diamandi, comerciante 2. fl. Suma: 48 fl.

List'a Nru. II. Colectante: Dlu Ioanu Pinteru, docinte in Beiusiu.

Vasiliu Papp 1 fl.; Gavriilu Cosma 1 fl.; I. Lazaru 1 fl.; Augustinu Teocharu 1 fl.; Ios. Romanu 2 fl.; Negreanu Dim. 1 fl.; T. Fasiu 1 fl. Dim. Simai 1 fl.; G. Borha 1 fl.; Boitiu 1 fl.; P. Mihuti 1 fl.; P. Popu 1 fl.; Véghsö Sándor 1 fl.; Mihaiu Cosma 1 fl.; Vasiliu Ignatu 2 fl. Suma: 17 fl.

List'a Nru. IV. Colectante: Dlu Simeonu Popeti, cand. de advocatu in Lugosiu.

II. Sa Victoru Mihaly 2 fl.; N. N. 1 fl.; Nicolae Sciohone 1 fl.; Bredicianu 2 fl.; I. Popoviciu, parochu in Onorici 1 fl.; N. Biro, parochu in Lugosiu 1 fl.; Simionu Popoviciu 1 fl. 50. Fabius Rezeiu 1 fl.; Toma Dogariu 1 fl.; Simonescu 1 fl.; Hatiegu 2 fl.; A. Diaconovoiu 1 fl. Sum'a: 15 fl. 50 cr.

List'a Nru. VI. Colectante: Dlu Alessandro Popoviciu din Buteni.

Constantinu Gurbanu 2 fl.; S. M. Danca 2 fl.; Isidoru Popescu 1 fl.; N. Ardeleanu 2 fl.; Aless. Popoviciu 1 fl. Suma: 8 fl.

Lista Nrulu VII. Colectante: Dlu Grigoriu M. Marienescu.

Mateiu 2 fl.; Pavelu Iancu 50 cr.; Grigoriu Marienescu 50.; Ioanu Tuduescu 50.; Iuliu Misiciu 2 fl.; Borbola, advocatu 1 fl. Sum'a; 6 fl. 50 cr.

List'a Nru. VIII. Colectante: Dlu Aureliu Varga, docinte in Giula.

Iosifu Besanu, parochu 1 fl.; Petru Gubasiu, preotu, 50.; Iuliu Chirilescu 1 fl.; Iustinu Popoviciu 2 fl.; Lazaru Bogariu 2 fl.; Ioanu Marcusiu 50 cr. Ioanu Mihisiu 50.; Meskatya György 1 fl.; Constantinu Berbecuti 1 fl.; Davidu Dascalu 50 cr.; Mihaiu Lontto 10 cr.; Aureliu Varga 40 cr. Sum'a: 10 fl. 50 cr.

List'a Nru IX. Colectante: Dlu Andreiu Ghidiu, profes. de teol. in Caransebesiu.

Nicolau Andreeviciu protop. 4 fl.; Stefan Velovan prof. 1 fl.; Filipu Adam, ref. biser. 1 fl.; Petru Popoviciu profes. 1 fl.; Andreiu Ghidiu, profes. 1 fl.; Ioanu Nemoianu profs. 1 fl. Sum'a: 9 fl.

List'a Nru XII. Colectante: Dlu Isaia Bosco, adj. not. in Chitighaz.

Iosifu Ardeleanu 1 fl.; Petru Chirilescu 1 fl.; Gerasim Serb 1 fl. Dr. George Popoviciu 1 fl.; Alessiu Popoviciu 1 fl. Sum'a: 5 fl.

Recapitulare

Venitulu totalu	. . . . .	639 fl. 50 cr. v. a.
Spesele	. . . . .	385 fl. 80 cr. v. a.
remane venitu curatu		253 fl, 70 cr. adeca doue sute cincidieci si trei fl. 70 cr. v. a.

Comitetulu si-tiene de placuta datorintia a esprime adunc'a sa multiamita tuturor generosiloru contributori, era in deosebi dloru colectanti.

Aradu, la 4/16 Aprile 1881.

Aureliu Suci m. p.

Dr. Lazaru Petroviciu m. p.

presiedinte.

cassariu.

*) Si celelalte onorabile redactiuni sunt rogata a publica acést'a socota.

Concurs.

Conform ordinatiunii Venerabilului Consistoriu diecesanu din 31. Decembrie a. tr. Nr. 648. Sc. se escrie concursu pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scól'a confesionala gr. or. rom. din Comun'a *Ciudanoviti'a*, protopresbiteratul Oravitiei cu terminu *de un'a luna dela prim'a publicare*.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:
1. Salariu anualu in bani gata 200 fl. v. a. preliminati in budgetu, carii sa voru solvi in rate trilarie anticipative.

2. Patru orgii lemne uscate pentru focu, din care se va incalzi si scól'a.

3. Spese de calatoria la conferintiele invetiatoresci 10 fl. v. a. pentru curatorulu scól'ei 10 fl. si in fine pentru scripturistica 8 fl. v. a.; tóte aceste sume se predeau invetiatoriului.

4. Doue jugere pamentu pentru fenatiu, care aducu anualiter unu venitu de 15 pana la 20 fl. v. a.

5. Cortelu liberu in localulu scolei, cu gradina pentru legumi, apoi grajdu pentru vite.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au a-si tramine recursele instruate conformu prescrizeloru „Statului Organicu“ si a „Regulamentului Congresualu“ din 1878, comitetului parochialu la adresa Domnului Protopresbiteru, si inspectoru scolaru tractualu Iacobi Popoviciu in Oraviti'a pana la terminulu defiptu. Ciudanoviti'a, in 25. Martie st. v. 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Domnulu Protopresbiteru tractualu.

Se escrie pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scól'a gr. or. din comun'a *Iabuca*, cottulu Timisiului, protopresbiteratul Versietiuului cu terminu pana *26 Apriliu st. vechiu*. in care di se va tienea si alegerea,

Emolumintele sunt: in bani gat'a 300 fl. v. a. pentru scripturistica 6 fl. cercetarea conferintieloru 10 fl. unu jugeru de pamentu, 4 orgi de lemne din care are a se incaldi si scól'a, si cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt aviasati a-si tremite Recursele loru istruate in sensulu statului organicu bis. adresate Comitetului parochialu Dluu protopopu Ioane Popoviciu in Mercina per Varadia, totu odata sunt poffiti in vreo Dumineca séu serbatóre a se presenta in biserica spre asi areta desteritatea in tipicu si Cantarile bisericesci.

Iabuca in 14/3 1881

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu dlu protopresbiteru tractualu

Pentru parochi'a de class'a III, din *Josasielu* cu fili'a *Baltelu*, impreunata cu postulu de invetiatoriu; emolumintele sunt:

- unu fondu intravilanu cu casa
- $\frac{1}{2}$ sesiune de pamentu estravilanu

- dela fiesce care posesoru de $\frac{1}{4}$ sesiune de pamentu una mesura de cucurudiu sfaramatu; éra dela dileri $\frac{1}{2}$ mesura, fiindu numerulu caseloru 110.
- veniturile stolare usuate.

II. Venitulu invetiatorescu

- in bani gata 160 fl.
  - naturalele staverite in bani 75 fl.
  - 8 orgii de lemne, din care este a se incaldi si scól'a.
  - cortelu in edificiulu scól'ei si gradina mare.
  - pamentu invetiatorescu $\frac{1}{8}$ sesiune estravilanu.
- Dela recurenti se poffeste cualificatiune pentru parochii de a III. cl. atestatu de moralitate; recursele adresate comitetului paroch. din Josasielu se se trimita off. ppescu alu Boros — Ineului in Boros-Jenő pana in *3 Mai st. v.* candu va fi si alegerea. Josasielu 9 Martie 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Ioan Cornea** m. p. ppresbiteru,

Conformu ordinatiunii ven. Consistoriu eparchialu gr. or. Oradanu din 23. Iuniu 1880. Nr. 527. B. comitetulu parochialu din comun'a *O. Homorogu*, care apartiene la protopresbiteratul gr. or. alu Oradii mari in siedinti'a tienuta la 15/27 Martiu a. c. a decisu escriere si publicare de concursu nou pentru alegerea de capelanu pe langa veteranulu parochu Dimitriu Papp cu terminu pe a doua dumineca dupa pasci adeca *26. Aprilie (8. Maiu) 1881*.

Emolumintele sunt urmátorele:

1. Una sesiune de pamentu aratoriu si fenatia cu competintia de pasiune, aici se observa, ca din sessi'a susu atinsa dupa usulu vechiu se poffesce a se da unu lantiu — jugeru de pamentu pe partea cantorului.

2. Birulu preotiescu dela 64. numere de case cu pamentu proviedute, câte un'a vica de bucate dupa unu numeru si anume cucuruzu; éra dela 159. de numere, câte o jumetate de vica cucuruzu dupa unu numeru.

3. Stólele indatinat dupa usulu si ordinatiunile sustatatórie dela tóte functiunile preotiesci.

Din Birulu preotiescu va avé preotulu a da pe partea cantorului candu va fi aplicatu, cate 6. cubule de cucuruzu la anu; éra sfatului bisericescu pe anu 3. cubule de cucuruzu pentru strangerea birului.

Din veniturile preotiesci mai susu amintite alegandulu capelanu pana va trai veteranulu parochu se va folosi numai de a trei'a parte, care totu odata va fi proviedutu si cu cuartiru liberu.

Fiindu parochi'a din *O. Homorogu* parochia de clas'a I. prin urmare doritorii de a recurge sunt indetorati recursurile sale proviedute cu documinte recerute la parochia de I. clasa pana in 24 Aprilie (6. Maiu) 1881 a le substerne protopresbiterului concerninte Simeonu Bica in Oradea mare — Nagyvárad.

Comitetulu parochialu

Cu invoirea mea: **Simeonu Bica** m. p. Propp. Oradii mari